

N:o 111.

Kuudentenakolmatta Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Matt. 25: 31–46.

Mutta koska ihmisen Poika tulee kunniassansa, ja kaikki pyhät enkelit hänen kanssansa, silloin hän istuu kunniansa istuimella. Ja hänen eteensä kootaan kaikki kansat: ja hän eroittaa toiset toisistansa, niinkuin paimen eroittaa lampaat vuohista. Ja asettaa lampaat tosin oikialle puolellensa: mutta vuohet vasemmalle. Silloin sanoo Kuningas niille, jotka hänen oikialla puolellansa ovat: tulkaat minun Isäni siunatut, omistakaat se valtakunta, joka teille on valmistettu maailman alusta. Sillä minä isosin, ja te ruokitte minun: minä janosin, ja te juotitte minun: minä olin outo, ja te minun huoneeseenne otitte: Alasti, ja te vaatetitte minun: sairaana, ja te opitte minua: minä olin vankina, ja te tulitte minun tyköni. Silloin vanhurskaat häntä vastaavat, ja sanovat: Herra, koska me näimme sinun isoovan, ja ruokimme sinun? Taikka janoovan, ja annoimme sinun juoda? Mutta koska me näimme sinun outona, ja huoneeseen otimme sinun? Taikka alastonna, ja vaatetimme sinun? Eli koska me näimme sinun sairaana, taikka vankin, ja tulimme sinun tykösi? Niin vastaa Kuningas, ja sanoo heille: totisesti sanon minä teille: sen kuin te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä minun veljistäni, sen te teitte minulle. Silloin hän myös sanoo niille, jotka vasemmalla ovat: menkää pois minun tyköäni, te kirotut, siihen ijankaikkiseen tuleen, joka valmistettu on perkeleelle ja hänen enkeleillensä. Sillä minä isosin, ja ette minua ruokkineet: minä janosin, ja ette minua juottaneet: Minä olin outo, ja ette minua huoneeseenne ottaneet: alastoin, ja ette minua vaatettaneet: sairas, ja vankina, ja ette minua oppineet. Silloin nekin häntä vastaavat, sanoen: Herra, koska me näimme sinun isoovan, taikka janoovan, taikka outona, eli alastonna, eli sairaana, taikka vankina, ja emme sinua palvelleet? Silloin hän vastaa heitä, sanoen: totisesti sanon minä teille, mitä ette tehneet yhdelle näistä vähimmistä, sitä ette tehneet minulle. Ja niiden pitää menemän ijankaikkiseen vaivaan: mutta vanhurskaat ijankaikkiseen elämään.

Tämä evankeliumi on itsessään sanoilleen vallan selvä. Se on puhuttu lohdutukseksi ja kehoitukseksi uskovaisille ja kristityille, mutta myöskin toisille varoitukseksi ja peljestykseksi, jos ehkä se voisi heitä auttaa. Sen sijaan kuin melkein kaikki evankeliumit opettavat ja teroittavat uskoa, niin tämä evankeliumi puhuu pelkistä töistä, joita Kristus vii-

meisenä päivänä on esiin tuova. Siitä nähdään siis, ettei hän tahdo että niitäkään unohdettaiisiin, vaan vaatii niiden harjoittamista ja tekemistä niiltä, jotka tahtovat olla kristittyjä ja hänen valtakuntansa jäseniä.

Sellaista varoitusta Herra itse lausuu niin voimallisesti, kuin ikinä sitä voidaan lausua, yhdeltä puolen antamalla lohdullisen lupauk-

sen jalosta ijankaikkisesta palkinnosta, toiselta puolen uhkaamalla mitä hirmuisinta vihaa ja vaivaa ijankaikkisesti niille, jotka tämmöisen varoituksen ovat ylönkatsonneet. Keitä tämä ei liikuta eikä hellytä, häneen ei totisesti mikään vaikuta. Hän sanoo nimittäin, että hän itse tahtoo viimeisenä päivänä majesteettiudessaan julkisesti tulla kaikkine enkeleineen, jolloin hän ne, jotka ovat häneen uskoneet ja osoittaneet rakkautta hänen kristityilleen, tahtoo itse asettaa isänsä ijankaikkisen kunnian valtakuntaan, ja ne taas, jotka eivät ole tahtoneet kristittynä elää, erottaa pois itsestään ja kaikista autuaista ja sysätä ijankaikkisesti helvettiin.

Vaikka tämä nyt ei olisikaan meille sanottu, olisimme sittenkin äärettömän uteliaita kuulemaan, kuinka toki on viimeisenä päivänä käyvä ja mitä Herra Kristus silloin on sanova ja tekevä. Tässä sen nyt kuulemme. Meillä on siis ensin edessä kuolema, jota ei kukaan voi välttää, ja sitten tuomion päivä. Se tapahtuu siten, että Kristus herättää kuolleista kaikki ihmiset ja kokoo heidät yhteen, kutka ikänänsä ovat maan päällä eläneet. Samalla tulee hän taivaasta alas suurella sanomattomalla majesteettiydellä, istuen tuomioistuimellaan ja kaiken taivaallisen sotajoukon liidellessä tämän tuomarin ympärillä. Näin on hän ilmestyvä kaikille pahoille ja hyvillä, niin että meidän kaikkein on julkisesti seisominen hänen edessään, eikä kukaan voi itseänsä kätkeä.

Tuollaisen kunnian ja majesteetin näkeminen muuttuu heti kiroituille suurimmaksi kauhuksi ja vaivaksi, kuten epistola tästä sanoo, että he saavat kärsiä ijankaikkisen kadotuksen vaivaa Herran kasvoista. Vaikka nimitäin siellä ei olisi enempää kuin yksi ainoa enkeli, ei kuitenkaan jäisi kukaan, jolla on arka ja paha omatunto ja jolla olisi pakenemisen mahdollisuus, hänen edessään seiso-

maan. Eipä varas ja konnakaan tahtoisi mielellään seisoa edes inhimillisen tuomarin edessä; jos hän voisi paeta, niin tekisi hän sen paljoa mieluummin ja yksin senkin vuoksi, ettei tulisi julkisesti häväistyksi, siitä puhumattaakaan, ettei hän tahdo kuulla omaa kuoleman tuomiotaan. Mikä hirmuinen näky se siis onkaan, kun jumalattomat eivät näe ainoastaan kaikkia enkeleitä ja luontokappaleita vaan myöskin tuomarin jumalallisessa majesteettiudessaan sekä kuulevat lausuttavan tuomion, joka langettaa heidän ijankaikkiseen kadotukseen ja helvetin tuleen? Pitäisihän tämän olla mahtava, voimallinen varoitus, että me tulisimme kristityiksi voidaksemme sitten kunnialla ja pelkäämättöminä seisoa tämän Herran ja Majesteetin edessä hänen oikealla puolellaan, jossa ei enään mitään pelkoa eikä hättää ole vaan sula lohdutus ja riemu.

Sillä hän tahtoo silloin, kuten itse tässä sanoo, kohta erottaa vuohet lampaista, niin että kaikki enkelit, ihmiset ja luontokappaleet julkisesti näkisivät, kutka ovat oikeita hurskaita kristittyjä olleet, ja minkälainen on noiden petollisten ulkokullattujen sekä jumalattoman maailman joukko kokonaisuudessaan. Tuota erottamista ja lajittelua ei voida maailmassa tehdä ennen kuin tänä päivänä, eipä edes siinäkään joukossa, jota Kristuksen seurakunnaksi sanotaan. Täällä täytyy hyvien ja pahojen olla sekaisin, kuten vertaus häävieraista Matt. 22: 10 osoittaa ja niinkuin itse Kristuksenkin on täytynyt kärsiä Juudasta apostolien joukossa. Kyllähän tuo nyt kipeästi koskee kristittyihin että heidän täytyy olla sen pahanelkisen ja nurjan sukukunnan keskuudessa, joka on perkeleen valtakunta, Fil. 2: 15.

Mutta onpa heillä myöskin lohdutuksena tässä niinkuin kaikissa kärsimyksissä maailmassakin tulevaisen tuomion päivä, jolloin Kristus on erotuksen tekevä heidän ja tuon toisen joukon välillä, niin ettei sitten enään

mitkään petolliset pahat ihmiset eipä edes perkele eikä kuolemakaan voi enään koskaan heitä koskea eikä hätyyttää.

Silloin hän sitten on julistava päätöksen, jonka hän jo tämän kautta on tehnyt ja valmistanut, kuinka se on kuuluva, ja joka toisesti ei enään tule muutettavaksi. Kuuluupa ihmeelliseltä, että hän juuri sen asettaa perusteeksi ja syyksi, että noita tai näitä tässä hänen luettelemiaan töitä on tehty tahi jätetty tekemättä. Hän antaa pitkän selityksen sekä niille, jotka näitä töitä ovat tehneet, että niille, jotka eivät niitä ole tehneet, joka kaikki kuitenkin yhdessä silmänräpäyksessä tapahtuu. Sillä silloin ovat kaikkein ihmisten sydämet paljastettuina kaikille luoduille, ja niinkuin täällä saarnataan samoin kaikki siellä heti toteen käy.

Nyt voisi joku kysyä, miksi Kristus luettelee ainoastaan juuri sellaisia töitä, joita kutsutaan joko laupeuden tai armottomuuden töiksi, ja joita hän tekstissä luettelee kuudentalaisia, vaikka niitä paljoa enemmän olisi voinut nimitellä. Eiväthän ne kuitenkaan ole tarkoinkaan määritellen muita kuin viidennen käskyn töitä: **Ei sinun pidä tappaman.** Siinä yleensä käsketään, kuten Kristus itse sen selittää, ettei tule vihastua lähimmäiselle, vaan olla häntä kohtaan ystävällinen, palvelevainen, avulias ja tehdä hänelle hyvää, kun hän on sen tarpeessa, kun hän on näljissänsä, janoissansa, alastomuudessa, viheliäisyydessä, vankeudessa, sairas tai muussa hädässä. Näin pitää niillekin tehdä, joille olisi syytä osoittaa vihaa ja armottomuutta ja jotka eivät näytä rakkautta ja hyväntekoa ansaitseman. Onhan se huonoa hyvettä, jos ainoastaan niille hyvää tekee, joita muutenkin rakastaa tai joilta palkkioksi toivoo jälleen hyvää tekoa ja kiitollisuutta.

Mutta, kuten sanottu, tämmöisiin laupeuden töihin voitaisiin monta muutakin lukea

toisista käskyistä; esimerkiksi kuudennesta, että jokainen auttakoon toistansa, vaimoa, lasta, talonväkeä kurissa ja kunniaissa pitämään, samoin seitsemännestä, kahdeksannesta ja viimeisistä, joissa käsketään edistämään lähimmäisen tavaraa ja omaisuutta, kotoa ja kartanoa sekä hyvää mainetta, samoin suojelemaan ja auttamaan köyhiä, sorrettuja ja murheellisia.

Sanoohan Kristuskin Matt. 12: 36, ettei ihmisten pidä tiliä tekemän ainoastaan näiden käskyjen rikkomisesta vaan myöskin **jokaisesta turhasta sanasta, jonka he puhuneet ovat.** Ja minne jäävätkään ensimmäisen taulun, noiden korkeimpien käskyjen työt, nämät: oikein opettaa, uskoa, rukoilla, kuulla ja edistää Jumalan sanaa ynnä muut sellaiset? Miksi langettaa hän näin ankaran ja kovan tuomion ainoastaan niistä töistä, joita ei viidennen käskyn mukaan ole tehty ja jotka ovat sellaisia töitä, että niitä kyllä pakanatkin tekevät? Yksin turkkilaisetkin kerskaavat sellaisia töitä enemmän tekevänsä, kuin me, joita kristityiksi nimitetään, sillä jokainen heistä pitää toistaan veljenään, jolle jakaa mitä hänellä on. Heidän kesken pidetään suurimpana uskottomuutena ja häpeällisimpänä paheena, ellei joku nälänhädässä ja'a leivänpalaista toisen kanssa. Kuinka korottaa hän näin korkealle juuri niitä töitä, jotka turkkilaisten ja pakanainkin seassa loistavat? Ei suinkaan hän sillä tarkoita, että kristittömätkin noilla töillä ansaitsevat tai vaan?

Osoittaahan hän itse puhuvansa uskovaisien kristittyjen töistä, kun sanoo: **Minä isoin, ja te ruokitte minun;** samoin: **Sen kun te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä minun veljistäni, sen te teitte minulle.** Eihän siitä ole mitään epäilystä, että ken tämmöisiä laupeuden töitä kristittyjen kesken tekee, hänen täytyy itsekkin olla kristitty ja uskovainen; ken taasen ei usko Kristukseen, hän ei aivan

varmaan voi olla ketään kristittyä, paljoa vähemmän itse Kristusta kohtaan niin armelias, että hänen tähtensä osoittaa laupeutta köyhille, tarvitseville j. n. e. Sen vuoksi hän ottaakin nämä tuomittavakseen ja niiden mukaan langettaa tuomion kummallekin puolelle, koska ovat näitä töitä tehneet kutka eivät, todistaakseen julkisesti hedelmistä heidän uskonsa tai uskottomuutensa.

Kuuluupa siltä, kuin tahtoisihan täten osoittaa, että kristityistä monet, saatuaan evankeliumin saarnan syntein anteeksi antamisesta ja armosta Kristuksen kautta tulevat sittemmin pakanoitakin pahemmiksi, sillä Matt. 19: 30 sanoo hän: **Monta ensimmäistä tulee viimeiseksi ja viimeistä ensimmäiseksi.** Siis tulee lopulla näkyviin, että ne, joiden pitäisi evankeliumin kuulleina olla oikeita kristityitä, ovat paljoa pahempia ja sydämettömämpiä kuin ennen, jonka nyt silmillämme liiankin hyvin näemme.

Ennen kuin piti tehtämän hyviä töitä ja vaellettaman paavin viettelyksessä väärässä jumalanpalveluksessa, silloin oli jokainen valmis ja aulis antamaan ja muutamia ruhtinaat tai kaupungit antoivatkin suurempia ja runsaampia perustuslahjoja ja antimia kuin mihin kaikki nykyiset keisarit ja kuninkaat kykenesivitkään. Tätä nykyä ei koko maailma muuta osaa kuin ainoastaan verottaa ja nylkeä ja julkisesti ryöstää valehdellen, pettäen, kiskoen liikoja hintoja ja korkoja j. n. e. Jokainen kohtelee lähimmäistään, kuin ei pitäisi häntä ystävänäänkään vielä vähemmin veljennään Kristuksessa; kohtelee häntä kuin verivihollistaan, jolle suopi ainoastaan kaikkea pahaa samalla kuin itselleen ahmii ja kahmii kaikki tyyni toiselle mitään jättämättä.

Näin tapahtuu nyt joka päivä ja yhä suuremman vallan ilkeys anastaa, niin että tuomoinen on yleisinnä tapana ja ohjeena kaikissa säädyissä, ruhtinasten, aateliston, porvaris-

ton, talonpoikain keskuudessa, kaikissa hoveissa, kaupungeissa, kylissä, melkeinpä joka talossakin. Sanoppas minulle, mikä kaupunki nykyään on niin varakas ja hyväntahtoinen, että voisi sen summan saada kokoon, jolla koulumestari tai kirkkoherra elätettäisiin? Niin, ellei meillä entuudesta olisi esi-isien heläsydämiä almuja ja pohjarahoja, niin olisi evankeliumi jo aikaa sitten hävinnyt kaupungeista porvarein tähden ja maalta aateliston ja talonpoikain tähden, niin ettei köyhä saarnaaja saisi ruokaa eikä juomaa. Me emme ainoastaan ole antamatta vaan vieläpä väkisinkin otamme ja ryöstämme, mitä toiset ovat tätä tarkoitusta varten antaneet ja varanneet. Ei meillä ole siis siitä mitään kiittämistä, että joku saarnatuoli tai koulu vielä pysyy pystyssä. Niin, niin kuinka monta onkaan suurissa, mahtavissa, rikkaissa (varsinkin paavilaisissa) niitä, jotka eivät muuta mieluummin katselisi kuin kaikkein saarnaajain, koulujen ja tietojen perinpohjaista häviötä.

Näin häpeemättömän pahoiksi täytyy ihmisten tulla viimeisinä aikoina kiitokseksi rakkaasta evankeliumista, joka on heidät vapauttanut paavin kahleista ja räökkäyksestä. He eivät ole enään inhimillisesti vaan perkeleellisesti sydämettömiä, sillä he eivät tyydy siihen, että vielä saavat nauttia evankeliumin etuja ja lihota kirkontavarain ryöstämisestä ja varastamisesta, vaan heidän pitää vielä sitäkin tuumailla, kuinka heille olisi mahdollista näännyttää evankeliumikin nälkään. Lasketta koon ja tutkittakoon täällä ja muualla, mitä evankeliumia nauttivaiset sen eteen tekevät ja antavat; eikö nyt meidänkään tähtemme, jotka tätä nykyä elämme, pitäisi enään pitkään aikaan olla yhtäkään saarnaajata eikä koulua, ettei edes perillisemme ja jälkeentulevaisemme voisi tietää, mitä olemme opettaneet ja uskoneet.

Mitä luulet Kristuksen tuona päivänä tuomioistuimellaan sanovan tuollaisesta epäkristillisestä armottomuudesta? Rakkaani, olet sinä kuuleva, sinäkin olet vaatinut kristityn nimeä ja kerskannut evankeliumin omistavasi; etkö myöskin ole kuullut tätä saarnaa, jonka olen laatinut sinulle varoitukseksi asettaen tuomioni ja päätökseni näin kuulumaan: Menkää pois minun tyköäni te kirotut. Minä isosin, janosin, olin alaston, sairas, kurja ja vanki, vaan te ette minua ruokkineet, juottaneet, vaatettaneet, majoittaneet ettekä hoitaneet. Miksi olet sinä sitä ylönkatsonut ja lisäksi vielä ollut häpeemättömämpi ja sydämettömämpi omia veljiäsi kohtaan kuin kukaan turkkilainen tai pakana? Luuletko puolustavan itseäsi sillä, että tekosyyksi sanot: Herra, milloin näin sinun isoovan tai janoovan j. n. e.? Siinä tapauksessa on hän sinulle vastaava omassatunnossasi: Rakkaani eikä kukaan saarnannut, tai eikö ole ollut keitään koululaisia, jotka olisivat tarvinneet opetusta ja Jumalan sanan kasvatusta, tai eikö muuten ole ollut vainotuita, kurjia, köyhiä kristityitä, joita olisi pitänyt ruokkia, juottaa, vaatettaa, hoitaa?

Eikö meidän pitäisi syystä hävetä vanhempiamme ja esi-isiämme, herrojamme ja kuninkaitamme, ruhtinaitamme ja muita muistellussamme, jotka runsaasti ja hyväsydämisesti ovat antaneet, vieläpä liiaksikin kirkkoille, kirkkoherroille, kouluille, veljeskunnille, sairashuoneille j. n. e. eivätkä heidän jälkeisensä kuitenkaan ole tulleet siitä yhtään köyhemmiksi. Mitä he olisivat tehneekään, jos heillä olisi ollut evankeliumin valkeus, joka meille on annettu? Kuinka alussa rakkaat apostolit ja heidän oppilaansa toivatkaan kokoon tavaransa köyhille leskille ja niille, joilla ei mitään ollut tai jotka olivat maanpakolaisia ja vainotuita, ettei vaan kenenkään olisi tarvinnut kärsiä? Näin pitäisi aina köyhän

kristikunnan elättää itseään yksin neuvoin, sillä muuten joutuvat, kuten olen sanonut, jos tuon toisen joukon menestystapaa noudatetaan, evankeliumi, saarnatuoli, kirkot ja koulut perinpohjin häviöön.

Se toki on vielä armoa, että Jumala antaa meille muutamia hurskaita ruhtinaita ja hallitustumiehiä, jotka suojelevat jällellä olevia leivänmuruja, etteivät kaikkea tyyni ryöstä nuo ahmastelijat, ryövärit, roistot ja varkaat. Ilman heitä olisivat vaivaiset kirkkoherrat ja saarnaajat ei ainoastaan nälkään kuolleet vaan jo murhattukin. Eihän nyt enään olekkaan muita köyhiä ihmisiä kuin ne, jotka kirkkoa palvelevat taikka sen palvelukseen kasvatetaan. Heillä ei ole mitään muuta elatuskeinoa ja heidän täytyy jättää jälkeensä köyhyyteen vaimonsa ja lapsensa, joiden heidänkin maailman tähden täytyy nälkään kuolla. Muutoin on maailma täynnä kelvottomia, vilpillisiä, pahoja roistoja päiväpalkkalaisina, laiskoina käsityöläisinä, renkeinä, piikoina ja laiskana kerjäävänä syöttäjäsväkenä, jotka kaikkialla oman mielensä ja vallattomuutensa mukaan valehdellen, pettäen, ryöstäen ja varastaen riistävät tosi köyhiltä hien ja veren.

Tätä sanon sen vuoksi, että näkisimme, kuinka Kristus tuomiopäivänä on nuhteleva tuollaisia petollisia valehtelijoita ja ulkokullattuita kristityitä ja heidät ilmi saatettuansa kaikkein luontokappalten edessä kadotukseen tuomitseva, koska eivät ole mitään edes semmoista tekoa tehneet, joita pakanatkin ovat omaisiaan kohtaan osoittaneet. Nämä ovat kuitenkin väärän, eksyneen jumalanpalveluksensa ohella tehneet enemmän ja vielä paljoa halullisemmin olisivat tehneet, jos heillä parempi tieto olisi ollut.

Jos nyt näin hirvuinen kadotus kohtuuden mukaan tulee niiden osaksi, jotka ovat nämä työt laiminlyöneet, mikä niiden osaksi tulee, jotka eivät ainoastaan ole näitä laimin-

lyöneet, eivät ole Kristusta hänen köyhissään millään auttaneet eivätkä palvelleet, vaan jotka vielä ovat heiltä heidän omaansa ryöstäneetkin, syösseet heitä nälkään, janoon, alastomuuteen ja lisäksi vielä vainonneet, maanpakoon ajaneet, vanginneet ja murhanneet? Nämä ovat niin sanomattoman pahoja ja niin syvälle helvetin pohjaan tuomitut perkeleen ja hänen enkeleinsä kanssa, ettei hän tahdo heitä muistaakaan eikä heistä puhua. Mutta totisesti ei hän ole unohtava tuollaisia rosvoja, tyranneja ja verikoiria, samoin kuin hän totisesti ei ole niitäkään unohtava eikä jättävä palkitsematta, jotka ovat kärsineet nälkää, janoa, alastomuutta, vainoa j. n. e. varsinkin Kristuksen ja hänen sanansa tähden. Tietysti ei hän tässä tilaisuudessa niitäkään unohda, vaikka puhutteleekin niitä, jotka ovat tuollaisia armahtaneet ja auttaneet, vaan aivan korkeasti ja jalosti heitä ylistää sanoen: **Sen kuin te olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä minun veljistäni, sen te teitte minulle.**

Tämmöisen tuomion edessä pitäisi syystä vapisevan meidän suurten hengellisten ylimysten, joiksi he itseään kutsuttavat, paavin, kardinaalien, piispojen, tuomioprovastien, messupappien ja koko tuon perkeleen joukon Rooman antikristikunnassa; mutta siksi ovat he sentään liiaksi paatuneita ja tahallaan sieluineen ja ruumiineen perkeleelle antautuneet sekä helvetin tulta takaa ajaneet ja tavanneet. He eivät ollenkaan mitään muuta ajattele eivätkä tee, kuin jos heidän varsinaisena toimeinaan olisi ryöstää köyhän kirkon kädestä kaikki sen omaisuus ja käyttää mitä häpeällisimmän mielivallan mukaan syöminkeihin, komeuteen, juominkeihin, peleihin, porttoihin y. m. se, mikä on annettu saarnatuolien, koulujen ja köyhäin ihmisten ylläpidoksi. Päälliseksi he vielä herjaavat sekä Jumalata että ihmisiä, kuten 2 Piet. 2: 13 heistä sanotaan, ja

julkisesti murhaavatkin viattomia hurskaita ihmisiä.

Voi, ja ijankaikkisesti yhä uudestaan voi heitä ja kaikkia, jotka heidän puoltaan pitävät! Olisihan heille parempi, kuten Kristus sanoo Juudaksesta, etteivät he koskaan olisi syntyneetkään. Heillä olisi ollut syytä toivoa, että äiti olisi heidät ensimmäiseen pesuun hukuttanut tai että olisivat jääneet äitinsä kohtuun, ennen kuin heistä tuli paaveja, kardinaaleja tai paavin pappeja. Eiväthän he kuitenkaan mitään muuta ole kuin pelkkiä riivatuita, täysoppineita, ei maantie- tai katurosvoja, vaan julkisia maakuntaryöväreitä, jotka eivät ryöstä suuria, mahtavia, yltäkylläisyydessä eläjiä vaan köyhiä ja viheliäisiä, kirkkoja ja kouluja, sairashuoneita, joilta vievät palasen hampaista ja juoman huulilta, niin etteivät voi edes hengissä pysyä.

Kavahtakoon sen vuoksi jokainen paavia, piispoja ja pappissäätyä aivan kuin semmoisia, jotka jo elävältä ovat tuomitut helvetin syvyyteen. Se ei totisesti ole tyhjää puhetta, kun P. Paavali 2 Tim 3: 1 ennustaa, että lopulla tulee kauheita ja hirmuisia aikoja. Sillä koko maailma kulkee mellastaa vallan suruttomana välittämättä mitään tuollaisesta tuomiosta, vaikka kuulee sen jo langetetun noille sydämettömille köyhäin kristittyjen rosvoille, varkaille ja murhaajille, ja etupäässä sellaisille, joiden piti olla kristityitä mutta jotka heti armon saatuaan lankesivat takaisin ja niinkuin **koira jälleensä söivät oksennuksensa ja pesity sika rypivät rapakossansa**, 2 Piet. 2: 20–22. näin he tulevat, ennen kuin huomaavatkaan, ensimmäisistä viimeisiksi.

Toinen syy, minkä tähden hän juuri näitä laupeuden töitä luettelee ja viittaa rikoksiin viidettä käskyä vastaan, on seuraava: Hän tahtoo muistuttaa meitä, joita kristityiksi sanotaan, jotka olemme laupeuden saaneet Herraltamme, olemme pelastetut Jumalan vihasta,

viidennen käskyn ja ijankaikkisen kuoleman tuomiosta, joilla siis on armollinen Jumala, joka antaa meille kaikkea ajallista ja ijankaikkista hyvää, ettemme pitäisi tätä ainoastaan lunastuksena vaan myöskin seurattavaksemme asetettuna esimerkkinä. Koska nimittäin hän on osoittanut sellaisen laupeuden meille, ettemme ruumiin emmekä sielun puolesta joudu hukkaan, niin tulee meidänkin käyttäytyä siten lähimmäistämme kohtaan, ettemme menettele vastoin viidettä käskyä, joka etupäässä vaatii rakkautta ja laupeutta.

Täyttäkäämme se ei ainoastaan käskyn ja tuomion uhkauksen tähden, vaan myöskin sen jalon ylevän hyvyyden tähden, jonka hän on meitä kohtaan osoittanut seurattavaksi esimerkiksi. Eihän tämä esimerkki kuitenkaan voi ilman hedelmätä olla, koska hänen lunastustyönsäkään ei ole voimaton eikä hedelmätön. Vaikkakin ensin osa evankeliumin saatua ainoastaan pahemmaksi tulee, niin täytyy kuitenkin löytyä muutamia, jotka sen oikein käsittäen siinä pysyvät, sillä hän sanoo tahtovansa jakaa ihmiset kahteen joukkoon, joten siis pitää hurskaitakin olla, jotka tämän käskyn pitävät.

Pidä siis huoli siitä, että olisit niiden joukossa, jotka Kristuksen tähden ovat laupiaita ja armeliaita tai itse kärsivät, niin voit riemulisenä odottaa viimeistä päivää tarvitsematta pelätä viimeistä tuomiota, sillä hän on jo pannut sinut erilleen niiden joukkoon, jotka keran seisovat tuomarinsa oikealla puolella.

Sillä tuleehan meidän, jotka kristityitä olemme, toivoa ja sydämeistä ikävöidä tämän tuomion tuloa, niinkuin me siitä rukoilemmekin: **Lähestyköön sinun valtakuntas, tapahdukoon sinun tahtos, päästä meidät pahasta** j. n. e., että kuulisimme nämä suloiset rakkauden sanat: **Tulkaat, te siunatut, minun isäni valtakuntaan.** Tätä tuomiota me odotamme. Senhän vuoksi me kristityitä olem-

mekin ja juuri tämän toivon vuoksi meitä niin katkerasti ahdistaa ensin perkele ja oma lihamme, jotka eivät anna meidän uskoa ja tästä iloita, sitten myöskin maailman hirmuvalta ja vihamielisyys. Meidän täytyy joka paikassa kuulla ja nähdä sitä ilkeyttä, jota perkele ja maailma harjoittavat evankeliumia vastaan, ja niin paljon maallista kurjuutta, että meidän pitäisi väsyä tähän elämään ja huutaa: Tule, rakas Herra, tule ja pelasta meidät!

On tietysti sellaisiakin sydämiä, jotka iloisella ja hyvällä omallatunnolla odottavat Kristuksen tuomion tuloa, sillä kuuluvathan he niitten säätyyn ja yhteyteen, jotka uskovat Kristukseen ja osoittavat uskon hedelmiä rakkauden hyvissä töissä köyhiä kohtaan, ja kärsivällisyydessä kärsien yhdessä näiden kanssa. Kenellä nimittäin, kuten olen sanonut, ei ole uskoa, hän ei tee laupeuden töitä kristittyjä kohtaan; ken taasen niitä tekee, hän tekee niitä sentähden että hän uskoo itsellensä olevan uskollisen Vapahtajan ja Lunastajan Kristuksessa, joka hänet sovittaa Jumalan kanssa. Sen vuoksi täytyykin hänellä olla hyvä, ystävällinen sydän lähimmäistään vieläpä vihollisiaankin kohtaan ja se juuri pakottaakin hänen palvelemaan hädässä olevia. Niin, hän kärsii, kuten sanottu, itsekin sen, mitä hänelle perkele ja maailma hänen uskonsa tähden tekee. Kenellä nyt tällainen mieli on, sanon minä, hän olkoon iloinen ja hyvillä mielin, sillä hänellä on jo valmiina tuo autuas, riemuisa tuomio: Tule tänne, sinä siunattu, sillä sinäkin olet yksi minun vähimpiä veljiäni, joka joko itse olet kärsinyt nälkää ja janoa tai toisia nälkäisiä ja janoisia palvelleet ja laupiaasti kohdellut, kuten minäkin sinulle tein.

Katsos, näin on jo tässä elämässä erotus tehty sekä lammasten että vuohien välillä, niin että jokainen voi sen itsessäänkin havaita, sillä hänen täytyy ulkonaisestikin antautua tutkittavaksi ja tunnusteltavaksi. Eiväthän uskottomat

tietysti tee mitään tämmöistä; ei heillä ole lohdutusta Kristuksen armosta eivätkä he laupeuden töitä halua tehdä. He mennä reuhuvat sekä Jumalan sanan että lähimmäisen ohi, aivan kuin eivät kuulisi eivätkä näkisi mitään; he eivät ollenkaan tahdo siitä tietää, että heidän pitäisi näin palvella sitä Herraa, joka sellaista heiltä vaatii. Sillä jos he muistaisivat, että heidän täytyy kuolla ja astua tämän tuomioistuimen eteen, niin he eivät totisesti tekisi tässä elämässä kellekään penninkään vertaa vääryyttä; mutta siitpä onkin hyvä, että he karkoittavat kuoleman pois mielestään ja sydämestään ainaseksi.

Näin sokea ja paatunut maailma on; vaikka se silmin näkee, kuinka suuri joukko ihmisiä ehtimiseen kuolee ja joka päivä eroaa täältä, ei se kuitenkaan näkevin silmin tahdo nähdä eikä välittää mistään, vaan yhä edelleenkin pysyy itsepintaisesti ja röyhkeästi pahuudessaan. Vaikka se samoin kuulee, kuinka kauhea tuomio ja kadotus on sitä kohtaava, ei se kuitenkaan tahdo huolia lohdutuksesta eikä Kristuksen esimerkistä, vaan harjoittaa sen sijaan kaikkea armottomuutta. Näin se suorastaan tavoittelee sitä eikä muusta huolikkaan, kuin että saisi kuulla itselleen julistettavan tuon hirmuisen ja peruuttamattoman tuomion Kristuksen tuomioistuimelta ja tulisi heti sen jälkeen heitetyksi hänen kasvoinsa edestä ijankaikkiseen helvetin tuleen.

No niin. Ken nyt tahtoo kääntyä ja totuuden kuulla, hänellä on tässä kyllin varoitusta ja peljätystä, houkutusta ja kehoitusta, että hän vielä ajan ollessa rupeisi seuraamaan Kristuksen sanaa ja esimerkkiä, ettei hänen maailman kanssa tarvitsisi kuulla tuota hirmuista tuomiota vaan saisi hurskasten kristittyjen kanssa iloita ja lohduttaita Herran laupeudessa. Eihän Kristus itsekään säästänyt apostoleiltaan ankaria varoituksia tässä kohden, sillä Luukk. 21: 34–36 sanoo hän: **Ka-**

vahtakaat teitänne, ettei teidän sydämenne koskaan raskauteta ylönsyömisestä ja juopumisesta ja elatuksen murheesta; (jonka hän sanoo maailman lopulla suurimpaan valtaan pääsevän), ja se päivä tulee äkisti teidän päällenne. Valvokaat ja aina rukoilkaat, että te mahdolliset olisitte kaikkia näitä välttämään, jotka pitää tapahtuman, ja seisomaan ihmisen Pojan edessä.

Mutta huomaa, kuten jo äsken oli aikomukseni siitä puhua, että hän kuitenkin tahtoo erottaa kristittyinsä hyvät työt turkkilaisten ja pakanain hyvistä töistä. Hän puhuu, näet, sellaisista töistä, jotka ovat hänelle tapahtuneet ja joista kumpikaan puoli ei mitään tiedä, ja jumalattomatkin tahtovat puollustautua m. m. sillä, etteivät ole häntä nähneet. Mutta hän selittääkin viidennen käskyn oivallisesti tämmöiseksi: Ken näin tekee, hän on juuri oikea uskovainen kristitty, joka samoin on tehnyt Kristukselle. Niinpä kiitti hän vaimonkin (Matt. 26: 10, 11, 13), joka hänen päänsä ja jalkansa voiteli, täyttäneen tämän käskyn. Herra sanoo: **Hän teki hyvän työn minun kohtaani. Sillä teidän tykönänne ovat aina vaivaiset, mutta en minä aina teillä ole. Totisesti sanon minä teille: kussa ikänä tämä evankeliumi saarnataan kaikessa maailmassa, niin tämä myös kun hän teki, pitää mainittaman hänen muistoksensa.** Samoin Matt. 10: 42: **Kuka ikänä juottaa yhden näistä vähimmistä kylmällä vesipikarilla ainoastaan, opetuslapsen nimellä, totisesti sanon minä teille, ei hän pidä palkatta oleman.**

Painakaamme se sydämeemme ja ajatellaamme sitä, mikä suuri, jalo teko on tehdä kristitylle hyvää, ja mitä toisaalta on tuottaa kristityille kärsimystä, kuten olen sanonut paavista, piispoista, tyranneista ja aatelisherroista, jotka ottavat Kristukselta pois sen, mitä eivät ole hänelle antaneetkaan, ruoan, juoman,

majan ja elannon köyhiltä, joiden Kristuksen tähden täytyy köyhiä olla. He eivät, nuo saarnaajat, kirkonpalvelijat, koulunopettajat j. n. e., ole maailmaa hallitsevasta säädystä eivätkä siis voi muilla keinoilla elatustansa hankkia, sillä muutenhan heidätkin otettaisiin yhteiskunnallisiin toimiin, joissa eläisivät. Mutta koska ei heillä niissä ole mitään tekemistä, ei maailmakaan heidän palvelustaan mitenkään korvaa, ja koska heille ei Jumalan eikä Kristuksen tähden anneta, täytyy heidän olla puutteessa ja jättää jälkeensä kurjia leskiä ja orpoja.

Ketkä nimittäin ovat muissa säädyissä ja viroissa ja keillä muutenkin runsaasti on, he eivät tahdo eivätkä saakaan hoitaa kirkon virkoja ja tehtäviä, joihin eivät ole oppineetkaan. Toisaalta taasen eivät kirkkoherratkaan ja saarnaajat saa ryhtyä maallisen hallituksen toimiin, sillä näin löisivät he laimin oman tehtävänsä. Sen vuoksi täytyy heidän elää – saadakseen edes jotain syödä – kerjäläissauvan turvin, josta Kristus tässä puhuu; mutta hän tekee sen niin kalliiksi, että jos yhden tuollaisen ruokkii tai juottaa hänen jalkanaan tai pienimpänä, vähäpätöisimpänä jäsenenään maan päällä, niin sen hän tunnustaa itselleen tehdyksi ja annetuksi. Jos siis tahdomme olla kristityitä ja haluamme Kristukselta sitä suurta kunniaa, että meitä koko luomakunnan edessä ylistetään ja palkitaan, niin täytyy meidän myöskin totisesti väsymättä antaa sellaisille ilmaiseksi, koska heidän muuten mitään oikeutta maailmalta nauttimatta täytyisi palkatta virkansa toimittaa. Näin ei meitä kohtaisi kirous ja viha siitä, ettemme ole tahdoneet armahtaa köyhiä veljiämme, joiden on täytynyt meidän hyväksemme maailmassa kärsiä nälkää, janoa, kurjuutta ja vankeutta saattaessaan meitä Kristuksen tykö.

Mutta mistä se tulee, etteivät vanhurskaat tunnusta eivätkä tiedä tehneensä sellaista

Kristukselle? Hehän vastaavat kysyen: **Herra, koska me näimme sinun isooivan taikka jannoovan** j. n. e. Luultavasti siitä, että jos jotain annetaan jollekulle köyhälle kirkkoherralle, kappalaiselle, koulunopettajalle, lukkarille j. n. e., niin näyttää se liian vähäpätöiseltä ollakseen niin kallista Jumalan edessä. Niin, maailma pitää sellaista hukkaan viskattuna rahana, mutta kuitenkin täytyy jokaisen tunnustaa, että vaikei pidettäisi pystyssä yhtäkään saarnatuolia, koulua, sairashuonetta, niin ei maailma olisi ollenkaan tämän rikkaampi eikä köyhempi. Mutta siinä tapauksessa olisivatkin ihmiset pelkkiä pakanoita, tai täytyisi heidän, kuten tähän asti, antaa perkeleen nimessä riittävästi niille, jotka heitä luita myöten nylkevät ja sielun ja ruumiin puolesta pettävät. Lyhyesti: Se on aivan pientä ja arvotonta, mitä kirkot ja koulut saavat maailmalta; kuitenkin jo sekin tekee silmät karkeiksi ja mielet karvaiksi, niin että kateellisina huudellaan jo pappi raukkojenkin omaisuutta, johon he eivät kuitenkaan itse mitään anna. He pitävät paljoa parempana rahojen käyttämisenä sitä, että antavat sata kertaa enemmän noille häpeemättömille maankuleksijoille ja rentustelijoille. Vieläpä he senkin voivat hyvästi unohtaa, että nuo heittiöt väkisin heiltä ottavat ja ryöstävät mielensä mukaan ja kaupanpäälliseksi antavat heille hyvän selkäsauvan. Näin aivan mahdotonta on maailman uskoa tai ajatella, että tämä olisi Kristukselle itselle antamista; emmepä itsekään asiata siltä kannalta katsele.

Mutta Herra osaa siitä oikein puhua ja päättää ja tietää, kuinka tärkeätä se on. Eihän muutoin voitaisikaan varsinkaan nuorisjoukkoa kasvattaa Jumalan valtakuntaan, ellei pidettäisi Jumalan sanaa vireillä kouluilla ja saarnatuoleilla. Jos nämä annetaan hävitä, niin täytyy käydä paikkakunnille kuin Sodomalle ja Gomorralle ja ihmisille niinkuin niiden asukkaille, jotka hylkäsivät Jumalan sanan ei-

vätkä enään tahtoneet kuulla eikä kärsiä hurskasta Lotia. Niinpä profeeta Hesekielikin 16: 48–50 ennustaa Jerusalemista: **Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra; Sodoma sinun sisares tyttärinensä ei ole niin tehnyt kuin sinä ja sinun tyttäres. Katso, se oli sinun sisares Sodoman synti; ylpeys ja kaikissa yltäkylläisyys ja hyvä rauha, joka hänellä ja hänen tyttärillänsä oli. Mutta köyhiä ja tarvitsevia he eivät auttaneet; mutta he olit ylpeät ja teit kauhistuksen minun edessäni; sentähden olen myös minä heittänyt heidän pois, koska minä sen näin.**

Aivan sama on nytkin laita kaikkialla, sillä jokainen, talonpoika, porvari, aatelismies, kokoo, kiskoo ja ahnehtii ainoastaan markkoja, syö, juo ja mässäilee kaikessa vallattomuudessa ja kevytmielisyydessä, aivan kuin ei Jumalalla olisi mitään sanomista. Ei kukaan pidä huolta köyhistä kristityistä keppikerjäläisistä vaan vielä tallaa heidät jalkoihinsakin, kunnes meilläkin aivan kuin Sodomas- ja Gomorrassa kaikki kuuliaisuus, kuri ja kunnia häviää, koska ei enään mikään kehoitus eikä saarna tahdo auttaa, ja pahuus saa sellaisen ylivallan, ettei enään mikään voi pystyssä pysyä. Minä ennustan ja samalla sydämestäni vaikeroitsen, sillä olen liiankin usein kokenut näin totisesti olleen; valitettavasti ovat asiat kaikkialla sillä kannalla, että surun ja tuskan valtaamana aavistan että Saksan maan on käyvä samoin kuin kävi Sodoman ja Jerusalemin ja että Saksan kukistavat joko turkkilaiset tai – ellei viimeinen päivä sitä ennen valkene – itse saksalaiset sisäisillä riidoillaan. Ovathan asiat niin pahoiksi muodostuneet, etteivät pahemmiksi voi tulla, vieläkin elää Jumala, joka ei sellaista voi jättää rankaisematta.

Vaikka nyt ei maailma tuollaista tahdo ottaa huomataksensa ja tietääksensä, että meidän täytyy kuolla ja tuomiolla seisoa, vaan

raivoo tunnettua totuutta vastaan, niin painaamme edes me se korviimme ja sydämiimme, ettei Jumalan viha meitäkin kohtaisi. Sillä mitäpäs muuta keinoa Jumalalla on, hänen täytyy laskea kimppuumme sekä turkkilainen että perkele. Turkkilaisen täytyisi nimittäin nykyisistä ja vastaisista teoistaan luopua, elleimme olisi niin katumattomia ja paatumukseen piintyneitä ja niin hyvästi rangaistuksen ansanneita; mutta se on seurauksena, koska niin häpeemättä hylkäämme Jumalan sanan ja tarjotun avun ja vielä turkkilaistakin uhitlemme.

Minä arvelen, että jos me luterilaiset, joiksi meitä kutsutaan, kaikki joskus kuolisimme, niin kohta koko maailma remahtaisi riemuhuutoon, aivan kuin se olisi saanut kaikki turkkilaiset syöneeksi suuhunsa. Mutta silloin on niin käyvä, että yksi turkkilainen lyö satoja heistä. Kun sitten tuo hirmuhuuto kuuluu, että turkkilainen kauheasti surmaa ihmisiä, lapsia, vaimoja ja miehiä, niin silloin vasta tahdomme mekin oikein parkua ja valittaa. Mutta näin täytyy käydä, koska teemme kuin juutalaiset ja tahdomme ainoastaan Kristusta ristiin naulita; kun hän on surmattu, kyllä sitten muka keksimme keinon turkkilaisia vastaan. Aivan kuin herra Kaifas ja hänen juutalaisensa tulivat roomalaisten kanssa toimeen; entiset Jerusalemin herrasmiehet luulivat, että kun vaan olivat profeeta Jeremiaan surmanneet, niin kyllä sitten olivat Baabelin kuninkaalta turvassa. Mutta niinpä kävikin, että kun he olivat Jeremiaan viskanneet vankeuteen, tuli kuningas ja vei heidät kaikki vangeiksi.

Niinpä näen minäkin, että Jumala on verkon kutonut Saksan maan ympärille, joka sekin nyt pyrkii samoille pahuuden teille ja vastustaa tahallisuudellaan, ylimielisyydellään, kiukullaan, ylönkatseellaan ja kiittämättömyydellään rakasta evankeliumia ja tahtoo hulluudellaan joutua vikapääksi Juma-

lan edessä. Mutta sen hulluuden saavat he kalliisti maksaa. Jumala auttakoon ja varjellakoon meitä ja pientä joukkoamme, että voimme välttää tämän hirmuisen vihan ja olla

niiden joukossa, jotka köyhää Kristusta kunnioittavat ja palvelevat, ja hänen oikealla puolellansa iloisina ja autuaina odottavat tuomiota. Amen.

Jumalalle olkoon ijankaikkinen kiitos ja ylistys!

Suvipuolen loppu.